

Transport interior i internacional de mercaderies

1 Elements de dret privat

1.1 Nocions bàsiques sobre els contractes en general. Nocions pel que fa als drets, les obligacions i la responsabilitat de les parts en els contractes de compravenda, arrendament, comissió mercantil i dipòsit.

1.2 El contracte mercantil de transport terrestre de mercaderies: Elements personals; el preu de transport, amb especial referència a les tarifes aprovades per l'Administració; la carta de port, drets i obligacions del portador, carregador i destinatari; la responsabilitat del portador. Els contractes de transport combinat i successiu. La mediació en la contractació de transport de mercaderies. La col·laboració entre transportistes i les seves limitacions.

1.3 Les condicions generals de contractació del transport de mercaderies per carretera aprovades per l'Administració: contingut i aplicabilitat.

1.4 Les reclamacions derivades del contracte de transport i el seu termini de prescripció. Les juntes arbitrals del transport terrestre: composició, competència i regles de funcionament, efectes del laude arbitral.

1.5 El Conveni relatiu al contracte de transport internacional de mercaderies per carretera (CMR). Àmbit d'aplicació, elements personals, la carta de port, drets i obligacions del portador, carregador i consignatari; la responsabilitat del portador; reclamacions derivades del contracte.

2 El transportista com a empresari mercantil

2.1 L'empresari mercantil. L'empresa mercantil. L'establiment mercantil. Classes d'empresaris. La responsabilitat de l'empresari.

2.2 Obligacions formals de l'empresari. Alta fiscal. Alta en la Seguretat Social. Llicències municipals. Llibres de comerç. La comptabilitat en sentit formal. Llibres obligatoris i llibres potestatsius, forma de portar i conservació dels llibres, inobservança de les prescripcions legals.

2.3 Empresari individual. Concepte; capacitat per a ésser empresari, incapacitacions i prohibicions.

2.4 La societat mercantil. Concepte i classes; formalitats constitutives, escriptura i inscripció registral.

2.5 La societat anònima. Concepte; capital social; personalitat jurídica; constitució, desemborsament del capital, l'acció com a part del capital i com a expressió de la condició de soci; circulació de les accions: òrgans de la societat, comptes anuals i tancament de l'exercici social; modificació dels estatuts socials. Particularitats de la societat laboral.

2.6 La societat de responsabilitat limitada. Concepte, constitució, capital social i règim de les participacions socials, òrgans de la societat; comptes anuals i distribució de beneficis, modificació dels estatuts socials.

2.7 La societat cooperativa. Concepte i classes de constitució, socis i associats, òrgans socials, règim econòmic. La cooperativa de treball associat. Concepte i caràcters, la cooperativa de treball associat a l'àmbit del transport. La cooperativa de transportistes.

Concepte i caràcters, obligacions registrals. La societat de comercialització a l'àmbit del transport. Concepte i caràcters, obligacions registrals.

2.8 La suspensió de pagaments. Concepte, contingut i efectes. La fallida. Concepte i classes, pressupòsits legals de la fallida, la declaració de la fallida, efectes de la declaració de fallida, la massa de béns de la fallida, operacions de la fallida, la fallida de societats.

3 Dret social

3.1 Els delegats de personal i els comitès d'empresa com a òrgans de representació col·lectiva dels treballadors en l'empresa. Concepte; competències, capacitat, composició, elecció i mandat, garanties. Les organitzacions sindicals. Concepte; les seccions sindicals i els delegats sindicals, els seus drets i atribucions en l'empresa. La inspecció de treball. Concepte i facultats. Regles bàsiques d'aplicació en matèria de salut laboral i prevenció de riscos en el treball.

3.2 Obligacions dels empresaris en matèria de Seguretat Social. Naixement i durada de l'obligació de cotitzar; subjectes de la cotització, base de cotització, tipus de cotització; cotització addicional per hores extraordinàries; cotització a l'atur, fons de garantia salarial i formació professional, recaptació. El règim especial dels treballadors per compte propi o autònoms.

3.3 Els contractes laborals. Elements i eficàcia del contracte de treball, modalitats del contracte de treball i la seva aplicació a les diferents categories de treballadors de l'empresa de transport de mercaderies, duració del contracte, drets i deures derivats del contracte; promoció en el treball; sou i garanties salarials; temps de treball i regles especials sobre la jornada de treball en les empreses de transport per carretera; mobilitat funcional i geogràfica del treballador; garanties per canvi d'empresari; suspensió del contracte; extinció del contracte. Els convenis col·lectius. Concepte; àmbit d'aplicació; contingut, duració, validesa, unitats de negociació; legitimació i procediment de tramitació.

3.4 L'aparell tacògraf. Finalitat; nocions bàsiques de funcionament; excepcions a la seva obligatorietat, regles d'utilització. Temps màxims de conducció. Conducció ininterrompuda, conducció diària i bisetmanal. Temps de descans obligatoris. Descans diari i setmanal.

4 Dret fiscal

4.1 L'impost sobre el valor afegit sobre els serveis de transport. Fet imposable, lloc de realització de les operacions; meritació de l'impost; subjectes passius i responsables; base imposable tipus de gravamen; deducció de l'impost; devolucions; gestió de l'impost. Particularitats del règim d'estimació objectiva per mòduls.

4.2 L'impost sobre la renda de les persones físiques. Fet imposable i exencions; el subjecte passiu; la base imposable; la base liquidable, període d'imposició i meritació; quantificació del deute tributari; pagament; tributació conjunta, gestió de l'impost. Particularitats del règim d'estimació objectiva per mòduls.

4.3 Impost sobre societats. Fet imposable; l'obtenció de la renda; període impositiu i meritació; subjectes passiu; residència i domicili; base imposable; ingressos computables, despeses deduïbles; la determinació dels increments i disminucions del patrimoni; el capital fiscal; la compensació de pèrdues; la determinació de la base imposable; tipus de gravamen i quota íntegra; les bonificacions en la quota; les

deduccions per inversions, creació d'ocupació i despeses de formació professional; el deute tributari final; gestió del l'impost, retencions en origen, ingressos i pagaments a compte.

4.4 Nocions bàsiques pel que fa a la naturalesa i el funcionament d'altres tributs, peatges o cànon que en el seu cas recaiguin sobre l'adquisició dels vehicles de transport, la seva circulació o la utilització de determinades infraestructures.

5 Gestió comercial i financera de l'empresa

5.1 La lletra de canvi. Concepte i caràcters; creació de la lletra; acceptació de la lletra; circulació de la lletra; pagament de la lletra. El xec. Concepte i caràcters; forma del xec; circulació del xec; pagament del xec. El pagaré. Concepte, requisits formals, posició jurídica del firmant del pagaré. Les targetes de dèbit i les targetes de crèdit. Funcionament.

5.2 El crèdit bancari. Obertura de crèdit ordinària. Concepte i caràcters; efectes; obertura de crèdit en compte corrent; obertura de crèdit amb garantia; acabament del contracte i liquidació del compte. Obertura de crèdit a favor de tercer. Concepte i classes; crèdit documentat; crèdit revocable i irrevocable; crèdit irrevocable confirmat. El descompte. Concepte i caràcters; efectes del descompte; extinció del contracte; el redescompte.

5.3 El contracte de fiança. Conclusió, objecte, efectes i extinció. El contracte d'hipoteca. Concepte i caràcters generals. La hipoteca mobiliària. Béns susceptibles d'ésser hipotecats, constitució i efectes. L'assegurança de caució. Concepte i contingut. Avals i garanties.

5.4 El contracte de "leasing" o arrendament financer. Concepte i contingut. El contracte de "renting". Concepte i contingut. El contracte de "factoring". Concepte i contingut.

5.5 El balanç. Concepte i les seves parts. Classes de balanç, segons el moment en què es realitza. Balanç de situació, balanç de tancament i balanç final. Estructura del balanç. Models oficials de balanç final segons el Pla general de comptabilitat.

5.6 El compte de pèrdues i guanys o compte de resultats. Concepte; estructura. Determinació de les pèrdues o beneficis en funció del compte de resultats.

5.7 Les ràtios financeres com a eina per a l'anàlisi de la situació financera i la rendabilitat de l'empresa. Ràtios de liquidesa. El ràtio de liquidesa general. Ràtios de rendabilitat. La ràtio de benefici net (sense impostos), sobre els ingressos de prestació de serveis de transport, la ràtio de benefici net sobre l'actiu total (RoA); la ràtio de beneficis abans d'interessos i impostos sobre inversió bruta (RoI); la ràtio de benefici net sobre recursos propis (RoE).

5.8 El pressupost com a instrument de planificació i de control de l'empresa. Contingut del pressupost. El pressupost general i els pressupostos per a productes concrets o per a branques o activitats de l'empresa. Compte de pèrdues i guanys pressupostada. Problemàtica de la utilització del sistema de pressupostos.

5.9 Els costos de l'empresa de transport i mercaderies. Concepte de costos fixos, costos variables i fons d'explotació. Determinació i càlcul dels elements que integren els costos d'una empresa de transport de mercaderies. Càlcul de costos de l'empresa per vehicle/quilòmetre, per tona/quilòmetre i per viatge.

5.10 El departament de l'empresa. Concepte; els diferents tipus de departament (per funcions, per territoris, per productes, per processaments i per clients i canals de distribució); avantatges i inconvenients de l'aplicació dels diferents tipus de departament, o de combinacions d'aquests, a les empreses de transport de mercaderies. Els organigrames. Concepte, organigrames verticals i horitzontals. Autoritat i responsabilitat en l'àmbit de l'empresa. La cadena de comandament.; la delegació d'autoritat, el límit de la direcció o límit de control; estructures organitzatives amples i altes, la seva adequació a les empreses de transport de mercaderies, centralització i descentralització. Tipus d'estructures organitzatives. L'estructura lineal o jeràrquica; l'estructura en línia i "staff"; l'estructura en comitè, l'estructura matricial; adequació dels diferents tipus d'estructura organitzativa a les empreses de transport de mercaderies.

5.11 La planificació en l'empresa. Concepte de planificació; l'horitzó temporal de la planificació (plans a curt termini, plans a llarg termini i planificació estratègica); elements dels plans (objectius, polítiques, procediments, regles i pressupostos), fases del procés de planificació (reconeixement de les oportunitats existents, selecció dels objectius del pla, identificació i creació d'alternatives, avaluació de les alternatives). Planificació i direcció estratègica. La planificació a llarg termini; la planificació estratègica i la direcció estratègica.

5.12 El màrqueting. Concepte i utilitat per a l'empresa; el risc i la rendabilitat com a elements centrals de l'estudi de màrqueting. Criteris generals sobre la utilització de les principals eines del màrqueting en l'empresa de transport de mercaderies; els estudis de mercat; la promoció de vendes; l'elaboració de fitxers de clients; la publicitat; les relacions públiques. El desenvolupament de màrqueting.

5.13 Nocions del contracte d'assegurança en general. Concepte, elements personals, la pòlissa, en especial la pòlissa flotant, altres documents de l'assegurança (la proposició a proposta d'assegurança, la nota de cobertura provisional i la declaració d'abonament o certificat d'assegurança), el risc, la prima, l'interès assegurat, el valor de l'interès i suma assegurada; obligacions del prenedor i de l'assegurat, classes de assegurances.

5.14 L'assegurança de responsabilitat civil en general. Delimitació del risc, moment del sinistre, valor de l'interès i suma assegurada, deures de l'assegurat, obligacions de l'assegurador. L'assegurança obligatòria de responsabilitat civil derivada de l'ús i circulació de vehicles a motor. Finalitat; àmbit territorial; delimitació del risc; elements personals; circulació sense assegurança, sol·licitud i proposició d'assegurança, documentació, prova de l'existència de l'assegurança, exclusions de la cobertura de l'assegurança, límits quantitius de la cobertura de l'assegurança, concurrència de danys, dret de repetició.

5.15 L'assegurança de transports terrestres. Concepte; àmbit d'aplicació; prenedor de l'assegurança; període de cobertura de l'assegurança; la pòlissa flotant; criteris i abast de la indemnització.

5.16 Informatització de la empresa. Concepte d'informàtica; estructura d'un sistema informàtic; pla informàtic (diagnosi de les necessitats informàtiques, context del pla, filosofia del pla, característiques del pla, contingut del pla). Les aplicacions telemàtiques en el sector del transport per carretera. Concepte de telemàtica, la contractació de transports per mitjans telemàtics; altres aplicacions de la telemàtica d'específica utilitat per a l'empresa de transports.

5.17 La facturació dels serveis de transport de mercaderies. Modalitats i requisits de la facturació. Els "incoterms". Concepte; identificació; la seva relació amb les condicions de contracte de transport.

5.18 Les agències de transport de mercaderies, els transitaris i el magatzemistes-distribuïdors. Concepte. Règim legal i funcionament. Les estacions de transport de mercaderies. Concepte i regles bàsiques de funcionament. Els centres d'informació i distribució de càrregues. Concepte i regles bàsiques de funcionament. L'arrendament de vehicles sense conductor. Règim legal, utilització de vehicles arrendats per la realització de transports.

6 Accés al mercat

6.1 Accés a la professió de transportista de mercaderies per carretera. La capacitació professional, l'honorabilitat i la capacitat econòmica, transports exempts del compliment d'aquests requisits.

6.2 Accés al mercat de transport interior de mercaderies. L'autorització de transports, classes d'autoritzacions segons el seu àmbit i les característiques del vehicle que hi siguin referides; requisits per a la seva obtenció, visat, modificació, transmissibilitat i causes d'extinció de les autoritzacions. Transports exempts d'obtenir autorització.

6.3 Accés al mercat de transport internacional de mercaderies. La inscripció registral i els seus requisits; la llicència comunitària, característiques i regles de d'atorgament, les autoritzacions multilaterals de la CEMT, característiques i regles d'atorgament, les autoritzacions bilaterals, regles d'atorgament. El transport de cabotatge en l'àmbit de la Unió Europea. Concepte, característiques i regles sobre la seva realització.

6.4 Documents relatius a la realització dels serveis de transport. Característiques, classes i obligatorietat a bord del vehicle dels documents relatius a l'habilitació per circular i a la inspecció tècnica del mateix vehicle, a l'habilitació per conduir del conductor a la contractació d'assegurances obligatòries i a l'habilitació per realitzar transports. Documents relatius a la mercaderia i al contracte de transport, en especial la carta de port en el transport interior i internacional.

6.5 La logística empresarial. Concepte; el sistema logístic i els fluxos de materials i productes. Els transports en l'àmbit del sistema logístic de l'empresa. Necessitats del transport, elements a tenir en compte per a l'elecció del mitjà de transport; factors determinants de l'elecció entre transport per compte propi i per compte aliè; elements a tenir en compte en la programació dels transports. Afectació de les disponibilitats en funció de la demanda; nocions elementals sobre els diferents mètodes de càlcul (mètode de cost mínim, mètode de la cantonada nord-oest, mètode aproximat de Vogel, mètode de la distribució modificada; determinació de la ruta dels vehicles, nocions elementals sobre el procediment a utilitzar, seqüenciació de vehicles; nocions elementals tocant als procediments per a la seqüenciació de rutes i el tamany de la flota de vehicles.

6.6 Formalitats relatives al pas de fronteres, en especial el paper i l'abast dels documents T i dels quaderns TIR, així com les obligacions i responsabilitats derivades de la seva utilització.

6.7 Control del transport. Els serveis d'inspecció del Transport Terrestre, les seves funcions i competències; obligacions de l'empresa transportista i els seus clients davant els requeriments del personal de la inspecció. Documents de control del transport de mercaderies, en especial la documentació relativa a les medicions de l'aparell tacògraf.

Distintius dels vehicles, infraccions o la normativa d'ordenació del transport terrestre. Identificació i classes; regles generals sobre responsabilitat; sancions; procediment sancionador.

7 Normes d'exploració i tècniques

7.1 Pesos i dimensions màxims autoritzats als vehicles. Autoritzacions especials per a la realització d'operacions de transport amb vehicles que ultrapassin els pesos i dimensions màxims autoritzats, requisits per a la seva obtenció i característiques del transport.

7.2 Distinció entre vehicles lleugers i pesants. Principals característiques de construcció i funcionament i tipus de transport en els quals resulta aconsellable la utilització de les següents classes de vehicles: rígids; conjunt de cap tractor i semiremoc; remolcs i trens de carretera. Utilitat i característiques concretes dels següents vehicles: furgó, plataforma, caixa oberta, caixa tancada, gòndola, isotherm, refrigerant, frigorífic, cisterna, portavehicles, portacontenidors, gàbia, capitonat i vehicles especials.

7.3 Requisits exigits i tràmits administratius pertinents per a l'homologació i la matriculació de vehicles de transport de mercaderies. La inspecció tècnica dels vehicles. Inspeccions periòdiques i inspeccions extraordinàries, obligatorietat, requisits, conseqüències de la manca de compliment de les obligacions relatives a la inspecció tècnica del vehicle.

7.4 Les limitacions a l'emanació de gasos nocius i el soroll provocats pels vehicles en la normativa espanyola i comunitària. Elements que minven la contaminació atmosfèrica generada pel vehicle. Factors que influeixen en la contaminació acústica generada pel vehicle.

7.5 Regles elementals a tenir en compte en l'elaboració de plans periòdics de manteniment dels vehicles. Plans diaris, setmanals, mensuals i anuals. Plans de manteniment per quilometratge i per vehicle. Revisions ordinàries i extraordinàries dels vehicles. Regles de manteniment dels sistemes elèctric, de refrigeració i de lubricació del vehicle. Criteris a tenir en compte en la neteja interior i exterior del vehicle. Equipament bàsic d'un taller de manteniment, els seus elements i la seva utilitat. Compressors, carregadors de bateries, equips de lubricació, equilibradors i aliniadors de pneumàtics, gats i màquines de rentat.

7.6 Protecció física de la mercaderia. Envasos i embalatges i la seva finalitat, criteris a tenir en compte en la selecció d'envasaments i embalatges, principals materials d'envasaments i embalatges, classificació dels embalatges segons les característiques del producte i la seva facilitat de manipulació així com també la seva facilitat per el seu transport en buit; principals proves en què són sotmesos els embalatges, marcat d'embalatges, Procediments i consignes relatives a les operacions de càrrega i descàrrega de mercaderies. Principals regles i precaucions generals a tenir en compte en la càrrega i estiba de les mercaderies (distribució de la càrrega, estiba, llanda, etc.); consideracions especials a tenir en compte en la càrrega i estiba de contenidors, productes forestals carregats longitudinalment i transversalment, càrregues de gran llargària, transport de vehicles, xapes planes, bovins i rotllos, productes solts, mercaderies en paquets, líquids, blocs pesants, mercaderies perilloses. Manipulació de la mercaderia, en especial característiques, avantatges i inconvenients de les comportes, gronses i bolquets; en especial característiques i utilitat de les paletes.

7.7 El transport intermodal, concepte. En especial, el contenidor. Concepte, tipus de contenidors, pesos i dimensions dels contenidors més usats; homologació i matriculació

dels contenidors, classificació dels contenidors. Criteris establerts per la Conferència Europea de Ministres de Transport per a l'ús intermodal i internacional del contenidor. Particularitats dels contenidors en el transport marítim i en els transports terrestres. Termes comercials més usuals en la utilització de contenidors. La caixa mòbil, concepte i principals avantatges i inconvenients davant el contenidor. Altres tècniques de transport combinat carretera-via marítima. Els "ferries", característiques, avantatges i inconvenients, el "transroulage" o transport de vehicles terrestres a bord de vaixells, "roll-on-roll-off", característiques, avantatges i inconvenients. Altres tècniques de transport combinat ferrocarril-carretera. El "ferroutage" o transport de vehicles de carretera sobre vagons de ferrocarril, característiques, avantatges i inconvenients dels sistemes de càrrega horitzontal del camió o semiremolc (el vagó cangur, el vagó "wipen" i la "carretera rodant"), i dels sistemes de càrrega vertical del semiremolc (el vagó "poche").

7.8 La seguretat en el transport de mercaderies perilloses: prevenció d'accidents i mesures a aplicar en cas d'accident. Tipus de certificacions existents per als conductors que transporten mercaderies perilloses segons la classificació d'aquestes i els tipus de vehicles a utilitzar, durada i vigència d'aqueixos i mecanismes per a la seva renovació. Normes d'aplicació al transport de mercaderies perilloses relatives a la seguretat de les operacions de transport i a les maniobres de carrega i descàrrega, envasament i embalat de les mercaderies, senyalització dels paquets i inspecció i aprovació dels vehicles. Normes de circulació i restriccions al trànsit relatives al transport de mercaderies perilloses.

7.9 Nocions elementals del contingut de l'Acord sobre transports internacionals de mercaderies peribles i sobre els vehicles especials utilitzats en aquests transports. Normes espanyoles aplicables al transport de mercaderies peribles respecte de temperatures de transports, maneig de les mercaderies i controls i inspeccions periòdiques dels vehicles.

7.10 Transport d'animals vius. Transport i control dins del territori la Unió Europea. Condicions de transport; documentació; responsabilitat en el transport; interrupcions i retards; inspecció i control; mesures cautelars. Importació procedent de tercers països.

8 Seguretat en carretera

8.1 El permís de conducció. Classes de permisos que habiliten per a la conducció de vehicles de transport de mercaderies; edat i experiència requerides per obtenir aquests permisos, vigència del permís de conducció.

8.2 Normes aplicables en matèria de circulació dels vehicles: lloc en la via; velocitat; prioritat de pas; vehicle i transports especials; incorporació a la circulació; avançament; parada i estacionament, cruïlles de passos a nivell i ponts llevadissos; utilització de l'enllumenat, advertència dels conductors, senyalització vial, senyals en els vehicles.

8.3 Elements que afecten la seguretat en la conducció. Criteris a tenir en compte en relació amb les condicions psicofísiques del conductor, criteris a tenir en compte en relació amb la manera de conduir, criteris a tenir en compte en relació amb les característiques i estat del vehicle i els seus diferents elements, criteris a tenir en compte en relació amb la correcta càrrega i estiba de les mercaderies a transportar; criteris a tenir en compte en relació amb les característiques de les infraestructures viàries per les quals s'hagi de circular i el seu estat de conservació; criteris a tenir en compte en relació amb les condicions atmosfèriques i de trànsit en què s'hagi de realitzar la conducció. En especial, criteris a tenir en compte per a la conducció en cas

d'accident i procediments adequats per evitar la repetició d'accidents o d'infraccions greus.